

UCHWAŁA Nr XIII/67/2015

RADY GMINY LISEWO

z dnia 10 listopada 2015r.

w sprawie przyjęcia Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2015 - 2020.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2015 r. poz.1515) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1390) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2015 – 2020.

Program stanowi załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Lisewo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2015 – 2020

I. Podstawa prawna

1. Podstawą prawną uchwalenia przez Radę Gminy Lisewo Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2015 – 2020 zwanego dalej Programem, jest art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
2. Przy realizacji Programu należy uwzględnić regulacje zawarte min. w:
 - 1) Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przyjętym uchwałą Nr 162/2006 Rady Ministrów z dnia 25 września 2006 r.;
 - 2) ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390 z późn. zm.);
 - 3) ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 r., poz. 1286 z późn. zm.);
 - 4) ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 163 z późn. zm.);
 - 5) Karcie Praw Podstawowych Unii Europejskiej z 2000 r.;
 - 6) Rezolucji Parlamentu Europejskiego w sprawie obecnej sytuacji oraz przyszłych działań w zakresie zwalczania przemocy wobec kobiet (2004-2020);
 - 7) uchwale Nr III/17/10 Rady Gminy Lisewo z dnia 30 grudnia 2010 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania;
 - 8). przepisach regulujących odpowiedzialność za przemoc w rodzinie:
 - a) kodeksie karnym: art. 156, 157, 160 § 2, art. 190, art. 191, art. 197, art. 199, art. 200, art. 207, art. 208, art. 209, art. 210, art. 211, art. 216 § 1, art. 217, art. 278 § 4 art. 279 i art. 284,
 - b) kodeksie rodzinnym i opiekuńczym: art. 52, art. 56, art. 61-65, art. 57, art. 58 § 2 i § 3, art. 84 i art. 133.
3. Program jest skorelowany z następującymi gminnymi programami:
 - 1) Strategią rozwiązywania problemów społecznych na terenie Gminy Lisewo w latach 2015 – 2020;
 - 2) Gminnym programem profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii;
 - 3) Gminnym programem wspierania rodziny na lata 2013 - 2015

II. Wprowadzenie

Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie i dotyka rodzin o różnym statusie społecznym.

Przemoc doznawana w rodzinie rodzi konsekwencje niezmiernie głębokie i szkodliwe, dając o sobie znać w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej.

Przemoc w rodzinie – zwana także potocznie przemocą domową, to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie działań koniecznych do ochrony zdrowia

i życia, naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych (małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, osoba pozostająca we wspólnym pożyciu), a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, narażające te osoby w szczególności na

niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą (art. 2 ustawy o z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.).

Rodzaje przemocy:

- 1) przemoc fizyczna - popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielenie koniecznej pomocy, itp.;
- 2) przemoc psychiczna - wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb itp.;
- 3) przemoc seksualna - wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych kobiety, itp.;
- 4) przemoc ekonomiczna - odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspakajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny, itp.

Przemoc jest zjawiskiem złożonym, wieloaspektowym, rozpatrywanym w czterech perspektywach: prawnej, psychologicznej, moralnej i społecznej. Dlatego przeciwdziałanie jej wymaga podejścia interdyscyplinarnego.

Z punktu widzenia prawa przemoc uznawana jest za przestępstwo, co zobowiązuje służby policyjne i wymiar sprawiedliwości do interweniowania, podejmowania działań na rzecz ochrony ofiar, ścigania i karania sprawców. Aspekt psychologiczny zwraca uwagę na mechanizmy przemocy w rodzinie, na relacje między ofiarą i sprawcą, na odczuwane przez ofiarę skutki przemocy, a także na możliwość wyjścia z przemocy. Spojrzenie od strony moralnej odwołuje się do wartości, takich jak poszanowanie życia ludzkiego, zdrowia i godności ludzkiej. Zaś z punktu widzenia społecznego uwagę zwracają funkcjonujące mity i stereotypy usprawiedliwiające zachowania przemocowe.

W bezpośrednim kontakcie z ofiarami czy sprawcami przemocy w rodzinie ważne jest rozumienie przemocy na każdej płaszczyźnie. Znajomość psychologicznych mechanizmów przemocy i interakcji między ofiarą a sprawcą może pomóc przedstawicielom organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości w rozumieniu zachowania ofiar i manipulacji ze strony

sprawcy. Osoby poszkodowane często nie są w stanie przejść przez skomplikowane i długotrwałe procedury prawne bez odpowiedniego wsparcia i pomocy psychologicznej.

- 3 -

Oznacza to, że każda osoba podejmująca się pracy z ofiarami czy sprawcami przemocy powinna robić to zgodnie ze swoimi kwalifikacjami zawodowymi i możliwościami instytucji, jaką reprezentuje, a także mieć świadomość granic swoich kompetencji.

III. Diagnoza

Pod opieką Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lisewie aktualnie znajduje się 176 rodzin, w których zamieszkuje 690 osób. Zgodnie z danymi przekazanymi z Urzędu Gminy, w gminie zamieszkuje 1.296 rodzin. Na podstawie dokumentacji zgromadzonej w tut. Ośrodku w ramach działalności „Zespołu interdyscyplinarnego” w roku 2013 problem przemocy w rodzinie pojawił się w 16 rodzinach z terenu Gminy Lisewo, co stanowiło 1,26% wszystkich rodzin zamieszkujących teren gminy. W 2014 roku problem przemocy pojawił się w 19 rodzinach, co stanowi 1,46 % wszystkich rodzin zamieszkałych na terenie gminy. W 2014 roku Sporządzono ogółem 18 „Niebieskich kart” z czego 10 zostało sporządzonych przez policję i 8 przez Ośrodek Pomocy Społecznej. W roku bieżącym założonych zostało 12 niebieskich kart z czego 10 zostało założonych przez policję i 2 przez ośrodek pomocy. Na skutek prowadzonego monitoringu i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu stosowania przemocy zakończono procedurę „NK” w 9 przypadkach. W 1 przypadku przesłano zawiadomienie do organów ścigania o popełnieniu przestępstwa. Aktualnie 5 rodzin pozostaje pod stałym nadzorem policji, pracowników socjalnych, oraz pedagogów w związku z prowadzoną procedurą „NK”. Biorąc pod uwagę powody korzystania z pomocy społecznej, przemoc w rodzinie znajduje się na przedostatnim miejscu i stanowi 4,08% w odniesieniu do wszystkich korzystających z pomocy społecznej.

IV. Cele programu

1. Celem głównym Programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie.
2. Celami szczegółowymi Programu są:
 - 1) ograniczenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie;
 - 2) podniesienie skuteczności interwencji wobec problemu przemocy;
 - 3) rozwój oferty pomocowej dla rodzin uwikłanych w przemoc;
 - 4) integracja działań instytucji wobec problemu przemocy w rodzinie;
 - 5) rozwój wiedzy, kompetencji, umiejętności reagowania wobec problemu przemocy;
 - 6) podniesienie poziomu świadomości społecznej na temat problemu przemocy w rodzinie.

I. Zasoby

Instytucje i organizacje realizujące zadania mieszczące się w zakresie programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lisewie;
- Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Zespół interdyscyplinarny ds. przemocy w rodzinie;

- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Lisewie;
- Szkoła Podstawowa w Krusinie;

- 4 -

- Komenda Powiatowa Policji w Chełmnie;
- Sąd Rejonowy w Chełmnie;
- Gminny Ośrodek Zdrowia w Lisewie;
- kuratorzy sądowi ;
- organizacje pozarządowe.

II. Zadania

Cele szczegółowe Programu	Zadania	Realizator
Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych osobom doznającym przemocy w rodzinie	Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom wymagającym wsparcia	OPS w Lisewo
	Monitorowanie sytuacji bytowej osób i rodzin wymagających wsparcia	OPS w Lisewo Pedagog Szkolny
	Zapewnienie odpowiednich warunków lokalowych rodzinom wymagającym wsparcia	Urząd Gminy Lisewo OPS Lisewo
	Diagnozowanie rodzin wymagających wsparcia	OPS w Lisewie
Praca z rodziną	Praca socjalna, w oparciu o plan pracy z rodziną i kontrakt socjalny	OPS w Lisewie
	Zapewnienie asystenta rodziny w rodzinach wieloprotoblemowych	Urząd Gminy Lisewo OPS w Lisewie
	Kierowanie rodzin do projektów pomocowych oraz Klubu Wsparcia Społecznego	OPS w Lisewie specjaliści ds. przeciwdziałania uzależnieniom, przemocy, psycholog, terapeuci
	Kierowanie dzieci z rodzin wymagających wsparcia na zajęcia pozaszkolne i pozalekcyjne	OPS w Lisewie, Szkoła Lisewo, Szkoła Krusin, Świetlice wiejskie
	Organizowanie wypoczynku dla dzieci z rodzin wymagających wsparcia	Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, OPS w Lisewie , Szkoła Lisewo Szkoła Krusin
	Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących zdarzeń i sytuacji	Programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży szkolnej oraz rodziców

	Pomoc rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie	GKRPA, psycholog, terapeuta, pracownicy socjalni, dzielnicowy Grupy robocze Zespołu interdyscyplinarnego
	- 5 -	
Interwencja kryzysowa	Zabezpieczenie środków na pobyt w ośrodku interwencji kryzysowej dla ofiar przemocy w rodzinie	Gmina Lisewo OPS w Lisewie
	Kierowanie rodzin do projektów wspierająco – korekcyjnych	OPS w Lisewie
	Prowadzenie monitoringu w rodzinie dotkniętej przemocą w rodzinie	Grupy robocze Zespołu interdyscyplinarnego
Profilaktyczne działania na rzecz wspierania rodzin	Wspieranie działań organizacji pozarządowych statutowo zajmujących się działalnością na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, ochrony ofiar przemocy w rodzinie	organizacje pozarządowe
	Działalność informacyjno – edukacyjna	Urząd Gminy Lisewo OPS w Lisewie, Szkoła Krusin Szkoła Lisewo Ośrodek Zdrowia

VII. Adresaci Programu

Program adresowany jest do:

- 1) mieszkańców Gminy Lisewo;
- 2) osób doświadczających przemocy w rodzinie: współmałżonków, dzieci i młodzieży, grup zależnych (osób starszych i niepełnosprawnych);
- 3) sprawców przemocy w rodzinie;
- 4) osób, instytucji, podmiotów zajmujących się profesjonalnie udzielaniem wsparcia Społecznego;
- 5) świadków przemocy.

VIII. Finansowanie Programu

Źródłem finansowania Programu są:

- 1) środki własne gminy w dyspozycji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lisewie na realizację zadań przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 2) dotacje celowe od Wojewody Kujawsko- Pomorskiego na realizację zadań dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 3) środki pozyskane z Unii Europejskiej.